

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับกรอบการพัฒนาและการจัดการเพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน” โดยมีวัตถุประสงค์คือศึกษา ทรัพยากรการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา ศึกษาโครงข่ายของการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนในปัจจุบัน การใช้ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มีความเชื่อมโยงในพื้นที่ศึกษา วิเคราะห์แนวโน้มของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมไปถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวชุมชน เสนอแนะกรอบการพัฒนาและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา ให้สอดคล้องกับศักยภาพ จัดการรองรับการท่องเที่ยวของพื้นที่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ศึกษาและกำหนดกรอบของการวิจัย (บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) โดยมีการกำหนดการดำเนินงานวิจัย (บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย) และศึกษาข้อมูลเอกสาร ทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการการสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ในประเด็นเรื่องสภาพทั่วไปของพื้นที่ และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา (บทที่ 4 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา) และวิเคราะห์สภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษาจากวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยคือ ศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายในพื้นที่ศึกษา วิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและแนวโน้มและผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งพบว่าพื้นที่ศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งยังมีการอนุรักษ์พื้นที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของพื้นที่ศึกษาอยู่ในขั้นพัฒนาซึ่งมีแนวโน้มจะเข้าสู่ขั้นอิ่มตัว (บทที่ 5 สถานการณ์ ศักยภาพการพัฒนาท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา) ดังนั้นจึงมีการวิเคราะห์ ปัญหาและศักยภาพของพื้นที่โดยใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของพื้นที่ศึกษา เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน (บทที่ 6 การวิเคราะห์ผลกระทบและปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา) เพื่อรวบรวมและสรุปผลจากการศึกษาประเด็นต่างๆ ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลมารวบรวมสรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ ในประเด็นของ “กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน” โดยมีหลักการบนพื้นฐานของการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่จะสามารถกระจายรายได้ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ พร้อมกับการพัฒนาชุมชนในระยะยาว

การสรุปผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักได้ดังนี้

- 7.1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา
- 7.2 แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว โดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา
- 7.3 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา
- 7.4 ข้อเสนอแนะ

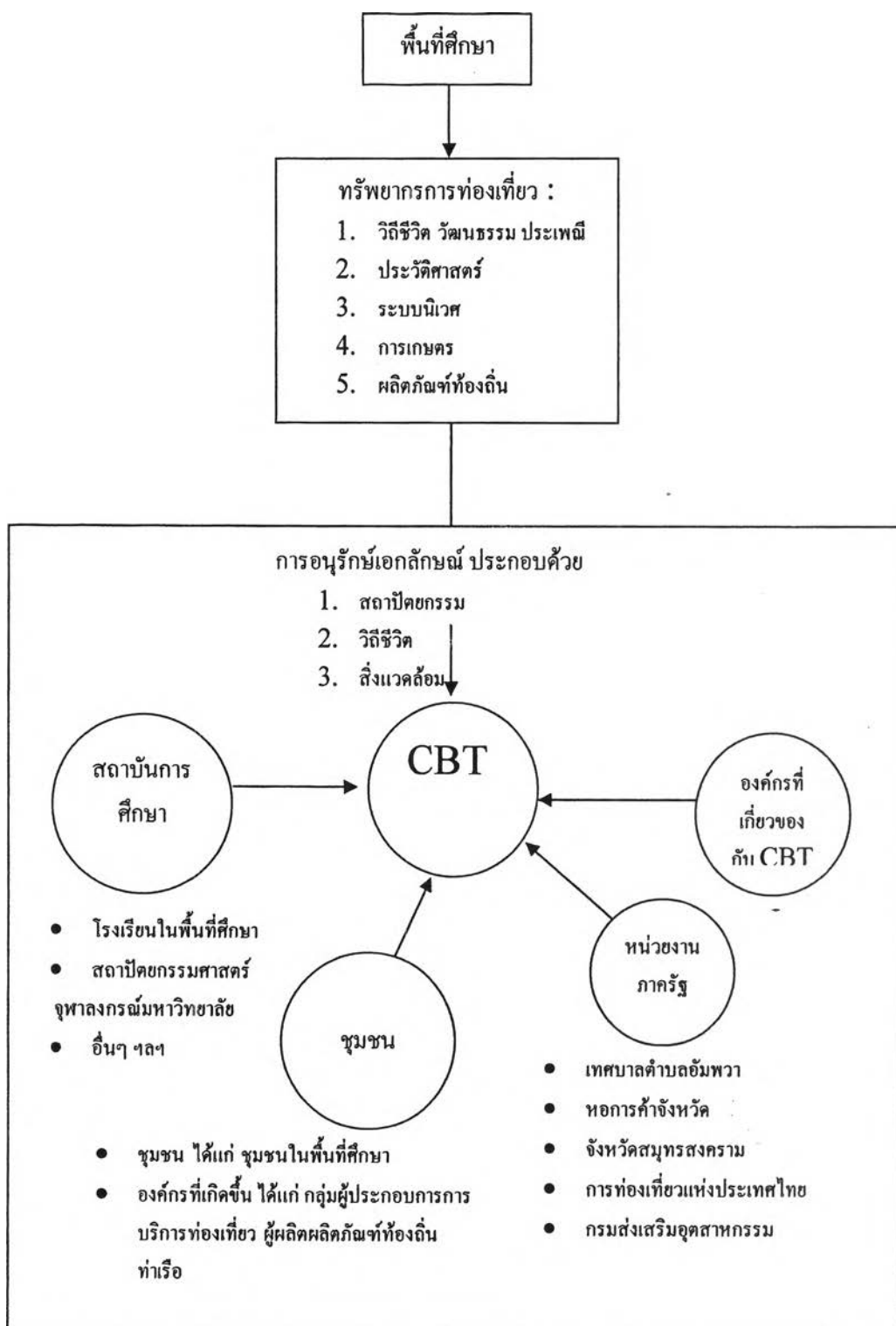
7.1 กรอบการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายใต้ข้อจำกัดของพื้นที่

กรอบการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายใต้ข้อจำกัดของพื้นที่ การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จะอยู่ภายใต้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากศักยภาพของบริเวณพื้นที่ศึกษา ซึ่งมีเอกลักษณ์ทั้งสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศและการเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ นับเป็นมรดกทางธรรมชาติ เอกลักษณ์ที่มีในพื้นที่ศึกษา ได้ทำให้เกิดการอนุรักษ์ โดยการแผนการดำเนินงานโครงการนำร่องเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมคลองอัมพวา ซึ่งมีการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณคลองอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้เกิดการกระตุ้นกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ที่วางรากฐานอยู่บนความพอเพียงเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องเป็นการจัดการจากชุมชนหรือคนในท้องถิ่นที่มีส่วนในการรับผลประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา จึงได้วางกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ดังแผนภูมิที่ 7-1 กรอบการวางแผนพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของแผนการอนุรักษ์พื้นที่ริมคลองอัมพวา โดยการดึงเอาเอกลักษณ์ในพื้นที่ศึกษามาเป็นปัจจัยหลักในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ประกอบไปด้วย

- แนวทางการพัฒนาและควบคุมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- แนวทางการจัดท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา

เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเทศบาลตำบลอัมพวาดำเนินไปตามภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นการทำลายเอกลักษณ์ สถาปัตยกรรม วิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่

แผนภูมิที่ 7-1 กรอบพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

กรอบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษาได้ดังนี้

1) เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา

เนื่องจากหนึ่งในวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เสนอแนะกรอบการพัฒนาและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา รวมทั้งการกำหนดโครงสร้างของการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากร ที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเทศบาลตำบลอัมพวา ทั้งนี้การกำหนดรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ข้างต้น เป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา คือ

“การพัฒนาเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียงไปพร้อมกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ มีการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาให้เป็นศูนย์กลางของโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการการใช้พื้นที่และการจัดการท่องเที่ยว มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางการท่องเที่ยวแบบครบวงจร โดยการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษาต้องเป็นการท่องเที่ยวที่นำผลประโยชน์สู่ชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนได้ส่วนเสียและรับผิดชอบต่อพื้นที่ โดยการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น มีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น เกิดการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต มีผลตอบแทนเพื่อกลับมาเพื่อบำรุงรักษา อนุรักษ์และจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่อไป การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีแนวทางการจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
- ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น
- ด้านการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว
- ด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกการประชาชนและเยาวชน
- ด้านการส่งเสริมการตลาดและนำเที่ยว
- ด้านการส่งเสริมการลงทุน

7.2 แนวทางการพัฒนาและควบคุมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนประกอบไปด้วย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยที่สอดคล้องกับขีดความสามารถการรองรับการท่องเที่ยวและศักยภาพของพื้นที่ การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือการพัฒนาการร่วมมือ การบริหารจัดการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นผู้ดำเนินงานและมีองค์กรต่างๆ คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ และควบคุม การดำเนินการท่องเที่ยว

7.2.1 การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา

จากการแบ่งเขตการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา แบ่งเป็นเขตอนุรักษ์ (Conservation Area) และเขตพัฒนา (Development Area) ดังแผนที่ 7-1

- 1) เขตอนุรักษ์เพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา คือพื้นที่ที่มีความเปราะบางของระบบนิเวศและพื้นที่ซึ่งมีคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอาคารที่มีคุณค่าอนุรักษ์ ซึ่งสามารถแบ่งเขตอนุรักษ์ได้ดังนี้
 - เขตอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม คือ พื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ได้แก่ วัดต่างๆ และพื้นที่ตลอดบริเวณริมคลองอัมพวา เป็นพื้นที่ซึ่งมีอาคารที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ควรมีการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทำนุบำรุง อาคารที่มีคุณค่า มีการควบคุมอาคารกิจกรรมร้านค้า ควรกำหนดกิจกรรมร้านค้าให้สอดคล้องกับคุณค่าและการอนุรักษ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมกิจกรรมการค้าขายที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์เพื่อการท่องเที่ยว เช่น การทำขนมไทย กาแฟโบราณ ร้านขายของชำแบบดั้งเดิม ร้านกาแฟ ร้านค้าครึ่งเมื่อเป็นตลาดน้ำ เป็นต้นยังเป็นพื้นที่ซึ่งควรมีการดำรงรักษาวิถีชีวิตที่ดีงาม เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ และมีการควบคุม ควบคุมไม่ให้เกิดกิจกรรมและร้านค้าที่อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของพื้นที่ เช่น ร้านเกมส์คอมพิวเตอร์ ผับหรือร้านค้าสะดวกซื้อ ซึ่งนอกจากจะทำลายภูมิทัศน์ของพื้นที่แล้วยังทำลายวิถีชีวิตละวัฒนธรรมในพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้ยังต้องมีการออกแบบและฟื้นฟูสภาพภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวและพื้นที่ใกล้เคียง ควรมีความเข้าใจ ร่วมมือ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และมีการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมไปถึงการช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อมในเขตดังกล่าว

- พื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ พื้นที่ริมแม่น้ำแม่กลองและบริเวณสองฝั่งคลองผีหลอก พื้นที่บริเวณนี้มีความเปราะบางทางระบบนิเวศวิทยา เป็นพื้นที่ซึ่งมีความงดงามทางด้านภูมิทัศน์ เป็นแหล่งเที่ยวชมหิ่งห้อย เที่ยวชมนก แหล่งตกกุ้ง ป่าจากที่นับวันจะหาชมได้ยาก และการดำรงชีวิตแบบบ้านสวนริมน้ำ พื้นที่นี้จึงจำเป็นต้องรักษาสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ มีการควบคุมอาคาร การสร้างเขื่อนริมน้ำ ซึ่งอาจก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและภูมิทัศน์ การสร้างเขื่อนริมน้ำทำให้พื้นที่เลนบริเวณริมคลองหรือริมน้ำและคันไม้ ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่ของหิ่งห้อยหายไป ต้องมีการควบคุม การสร้างอาคารริมน้ำและทำน้ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางลบกับภูมิทัศน์โดยรวม
 - พื้นที่อนุรักษ์การเกษตรกรรมเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ พื้นที่บริเวณสวนผลไม้ทั้งในและโดยรอบบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวา พื้นที่สวนผลไม้ซึ่งนอกจากเป็นรายได้ของคนในพื้นที่แล้วยังส่งเสริมการท่องเที่ยวทางการเกษตรกรรมและการเรียนรู้ เป็นแหล่งรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน ในการพัฒนาควรมีการส่งเสริมการเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร มีการควบคุมไม่ให้เกิดการทำลายสวนเกษตร ชื้อขายที่ดินเพื่อธุรกิจขนาดใหญ่หรือเพื่อการทำอุตสาหกรรม
- 2) เขตพัฒนาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวา และพื้นที่ใกล้เคียง เขตพัฒนา คือ พื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อการรองรับการพัฒนาของเมืองเป็นศูนย์กลางการอำนวยความสะดวกของชุมชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว มีการใช้ที่ดินแบบผสมผสาน ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม สถาบันราชการและพื้นที่โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ มีการควบคุมออกแบบอาคารให้เหมาะสมกลมกลืนกับภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาของเขตพัฒนาเมืองอยู่ในบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวา(บริเวณตลาดบก) ไปจนถึงทางหลวงหมายเลข 325 ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ สาธารณสุขอำเภอ ที่ว่าการเทศบาลตำบลอัมพวา ธนาคาร และร้านค้าต่างๆ การขยายตัวของเมืองมีแนวโน้มที่จะขยายออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 325 และตลอดแนวฝั่งแม่น้ำแม่กลอง

<p> เขตอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม</p> <p> เขตอนุรักษ์เกษตรกรรมเพื่อการท่องเที่ยว</p> <p> เขตชุมชน</p>	<p> เขตอนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศ</p> <p> เขตพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว</p> <p> เขตชุมชน</p>	
--	--	---

แผนที่ 7-1 แสดงเขตการใช้ที่ดินเพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชน บริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2.2 ข้อเสนอแนะโครงการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

โครงการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ศึกษา โครงการท่องเที่ยว 2 ประเภท คือ โครงการท่องเที่ยวทางบกและโครงการท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งโครงการท่องเที่ยวทั้งสองประเภทนั้น เชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งบริการท่องเที่ยวแหล่งต่างๆ และมีศักยภาพเชื่อมรวมกันเป็นโครงการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องกันเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

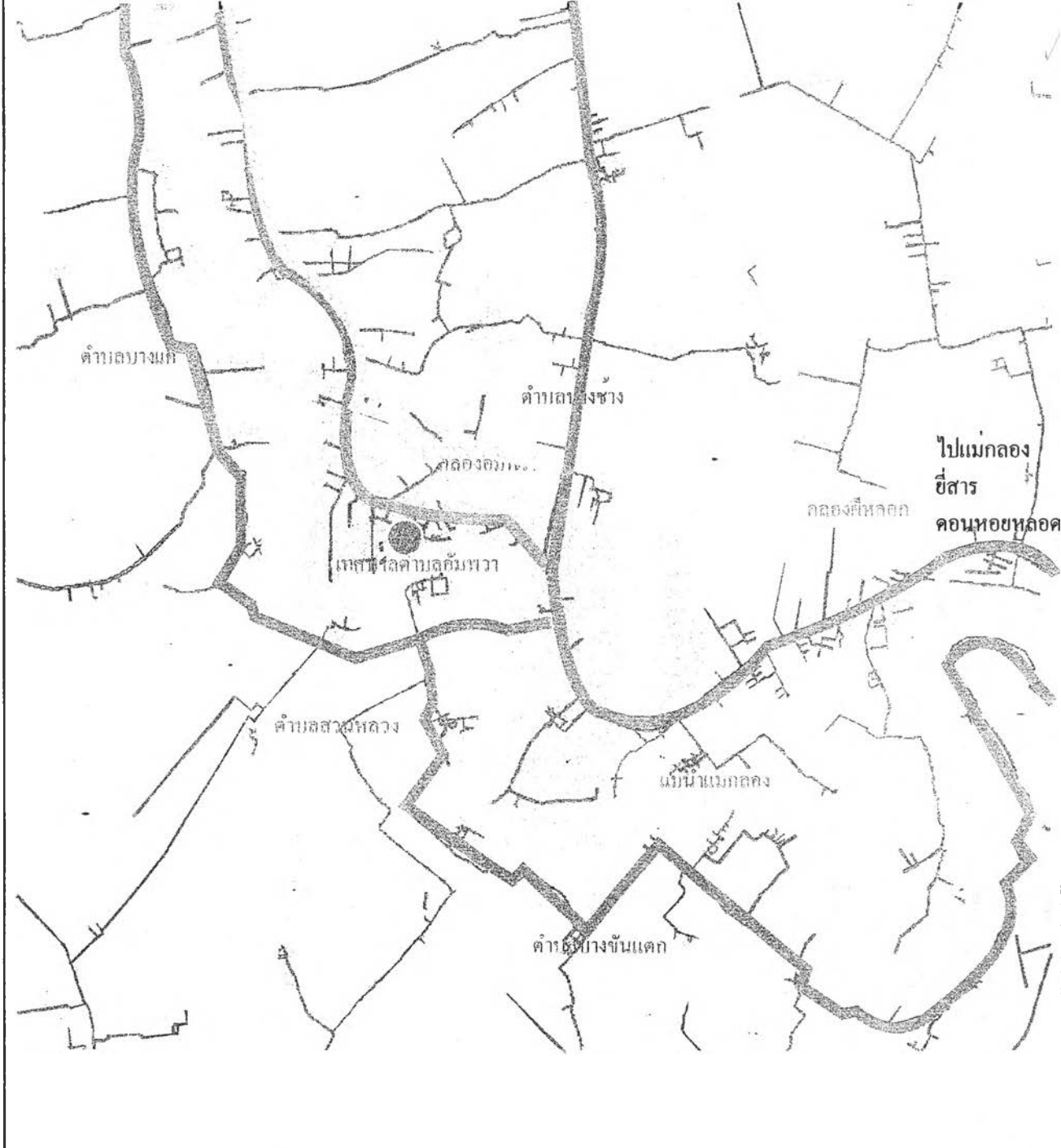
โครงการท่องเที่ยวทางบก ประกอบไปด้วย เส้นทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ เส้นทางจักรยาน และเส้นทางเดินท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เส้นทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์

การท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ศึกษา สามารถเดินทางโดยรถยนต์ ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว โดยจุดท่องเที่ยวคือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต่างๆ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยเส้นทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้แก่ เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 325 ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่มาจากกรุงเทพฯและเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นอกพื้นที่ โดยบริเวณนี้มีศาลาเป็นระยะๆ เพื่อจำหน่ายและให้ชมวิธีการเกี่ยวข้าวตลาดมะพร้าว นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมักเป็นทัวร์เป็นหมู่คณะ เข้ามาหยุดเพื่อไปเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกพื้นที่ คือด้านเหนือเชื่อมต่อไปยังตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำท่าคำ และราชบุรี ส่วนด้านใต้เชื่อมไปยัง ยี่สาร แม่กลอง ดอนหอยหลอด

เส้นทางรถยนต์เพื่อการท่องเที่ยวอีกเส้นทางหนึ่งคือ เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา โดยการเข้ามาที่เทศบาลตำบลอัมพวามีทางเข้าจากทางหลวงหมายเลข 325 ได้ 2 ทางคือ ซึ่งจากทางหลวงแผ่นดินสาย 325 แยกเข้ามาที่ตลาดอัมพวา แล้วไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเกษตรกรรม ในพื้นที่โดยถนนประชาเศรษฐ์ ทางนี้ผ่านแหล่งท่องเที่ยวดังนี้ วัดบางกะพ้อม กลุ่มเรือนไทยจิว ตลาดอัมพวา วัดอัมพวันเจติยาราม อุทยาน ร. 2 วัดเกษมสรณาราม อีกทางหนึ่งคือเข้าทางถนนประชาอุทิศ ทางเข้าสู่เทศบาลตำบลอัมพวาอีกทางหนึ่งคือ ทางถนนสายประชาอุทิศ โดยเส้นทางนี้จะผ่านแหล่งท่องเที่ยวดังนี้ ปันสุวรรณเบญจรงค์ วัดพระยาญาติ โรงเจอัมพวา สวนสาธิตมูลนิธิชัยพัฒนา วัดอัมพวัน และตลาดอัมพวา

ไปดำเนินสะดวก ราชบุรี

- เส้นทางรถยนต์ท่องเที่ยวผ่านพื้นที่ศึกษา
- เส้นทางรถยนต์ทางเข้าหลักเพื่อท่องเที่ยวในพื้นที่
- เส้นทางรถยนต์ทางเข้ารองเพื่อท่องเที่ยวในพื้นที่

แผนที่ 7-2 แสดงโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยทางรถยนต์

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

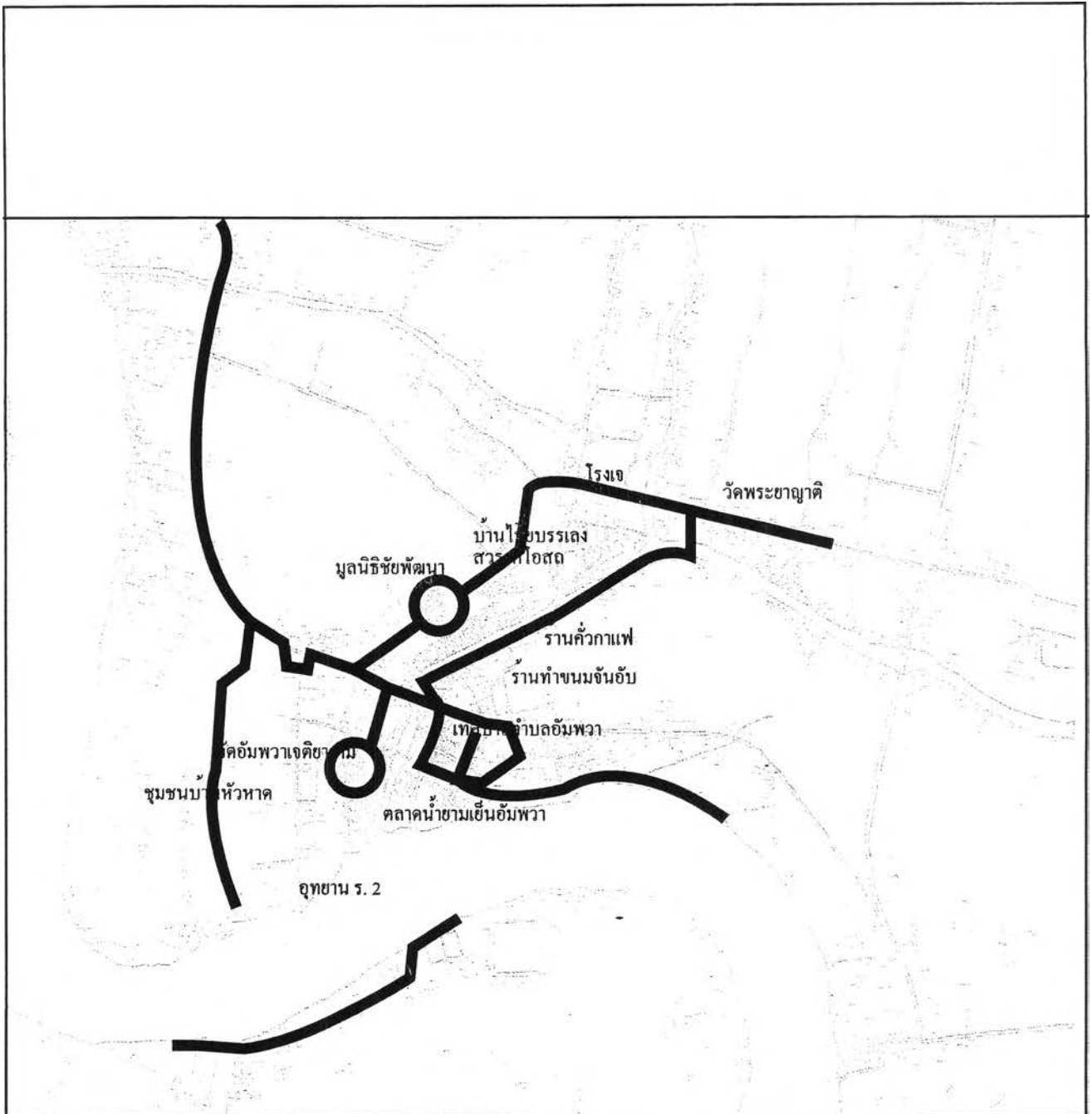
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) เส้นทางจักรยาน

จากเอกลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องใช้เวลาในการสัมผัส เข้าชมและพูดคุยกับคนในพื้นที่ ดังนั้นกิจกรรมหนึ่งที่ เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษาอีกกิจกรรมหนึ่งคือ การท่องเที่ยวโดยจักรยาน ซึ่ง สามารถเดินทางเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาล แต่สามารถสัมผัสกับชุมชน สวน การเกษตร อาคารที่น่าสนใจ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง ได้เป็นอย่างดี

โดยจากการศึกษาสามารถสรุปเส้นทางที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน ได้ดังนี้ จากวัดอัมพวัน ออกถนนประชาเสรษฐ์ ไปยังอุทยาน ร. 2 แล้วเลยเข้าไปชุมชนบ้านหวดหาด เข้าไปท่องเที่ยวเรือนไทยโบราณ แล้วออกมากลับเข้าถนนประชาอุทิศ ผ่านสวนสาธิตมูลนิธิชัยพัฒนา โรงเจอัมพวา วัดพระยาญาติ ปีนสุวรรณเบญจรงค์ แล้วกลับมาข้ามคลองอัมพวาที่สะพานตรงข้ามวัด พระยาญาติ แล้วขี่จักรยานริมคลองอัมพวา เที่ยวชมชุมชนริมคลองอัมพวา โดยผ่านร้านทำขนมจันอับ ร้านกาแฟแก้วโบราณ เข้าตลาดอัมพวา แล้วขี่จักรยานเลาะริมเขื่อนริมแม่น้ำแม่กลอง แล้วขี่ข้ามสะพาน รถยนต์ข้ามคลองอัมพวากลับสู่วัดอัมวัน

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเป็นจุดพักเพื่อจอดจักรยานหรือดำเนินการ เช่าจักรยานจากการศึกษาพบว่ามี 2 ตำแหน่ง คือพื้นที่บริเวณวัดอัมพวัน และบริเวณมูลนิธิชัยพัฒนา เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีตำแหน่งใกล้กับการเชื่อมต่อโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยทางอื่นๆ และมีพื้นที่ เพียงพอเพื่อการดำเนินการและสามารถเป็นศูนย์รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้

เส้นทางจักรยาน
จุดพักเข้าจักรยาน

แผนที่ 7-3 แสดงโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

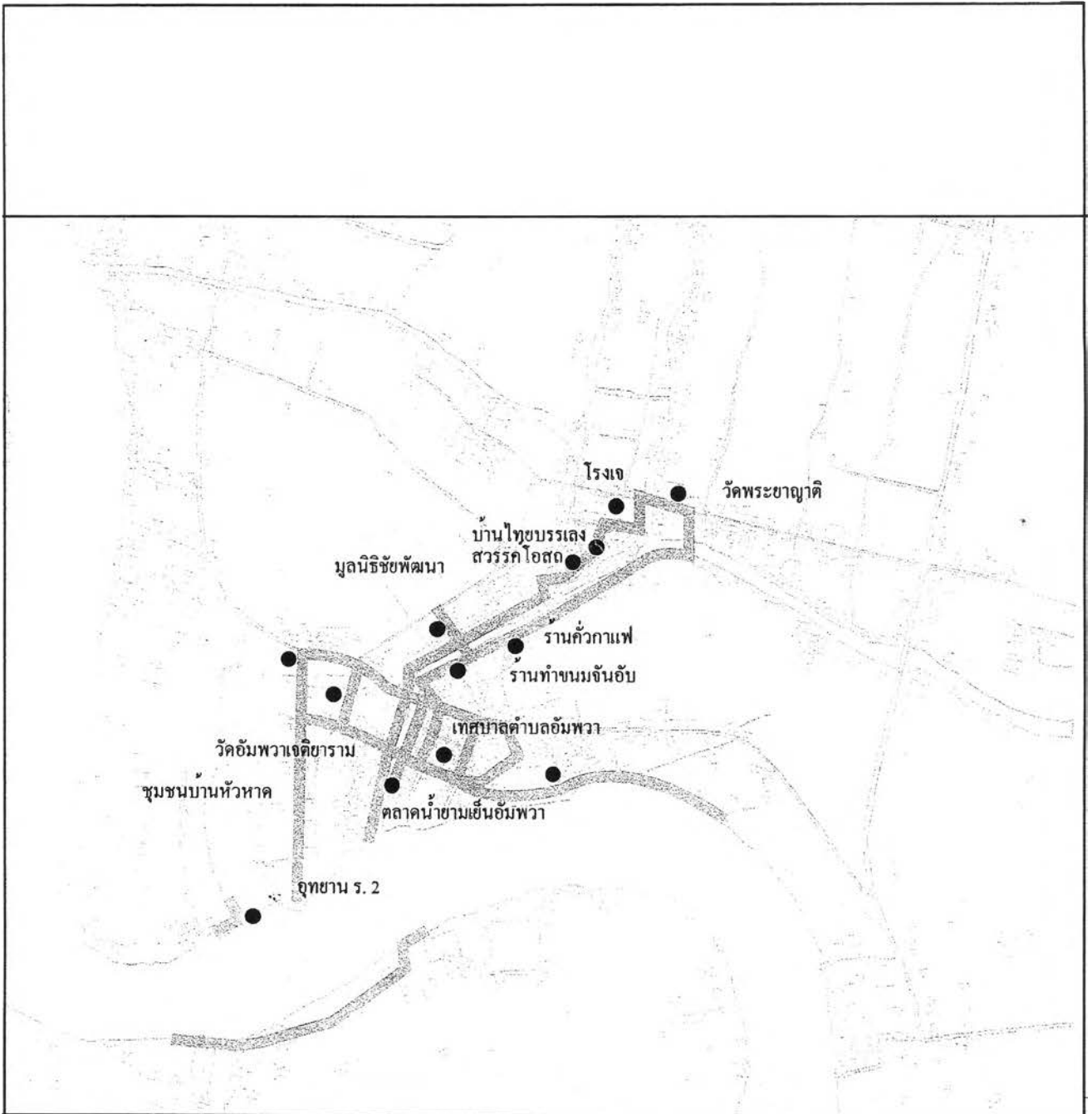

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) เส้นทางเดินเท้า

เส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จากการศึกษพบว่า เส้นทางเดินเท้าในเทศบาลตำบลอัมพวาเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพเหมาะสมกับการสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวหลักในพื้นที่คือการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตและชื่นชมทิวทัศน์ที่สวยงาม

เส้นทางเดินเท้าผ่านเข้าไปในย่านธุรกิจ ผ่านอาคารริมน้ำที่น่าสนใจ และสามารถหยุดชมวิวทิวทัศน์ที่สวยงามของพื้นที่ตามจุดต่างๆ (ผังแผนที่ 7-11) ได้ ทางเดินเท้าของพื้นที่เริ่มจาก วัดอัมพวันเดินเข้ามาสู่ตลาดอัมพวาเพื่อเลี้ยวซ้ายตามทางเดินริมคลองอัมพวาไปยังเรือนแถวไม้ริมน้ำ ผ่านร้านขายของชำ และเรือนแถวไม้ของมูลนิธิรัชพัฒนา ผ่านเรือนแพโบราณ(ร้านทองบ้านครุประทีป) ข้ามสะพานหน้าร้านขายขนมและของชำจินคณาภัณฑ์ และชมวิวคลองอัมพวาและวัดพระยาญาติ กลับมาอีกฟากของลำคลอง ซึ่งมีร้านทำขนมจันอับและร้านคั่วกาแฟ จากนั้นเดินมาชมตลาดน้ำยามเย็นหรือข้ามไปบริเวณหน้าอาคารเทศบาลและเลยไปชมวิวยามเย็นที่ริมแม่น้ำแม่กลอง หรือจากหน้าร้านจินคณาภัณฑ์ จะเดินเลยต่อไป ข้ามคลองบางจากไปแวะร้านสวรรค์ไอศถซึ่งขายยาโบราณ และบ้านไทยบรรเลง คณะปี่พาทย์และสอนดนตรีไทย เดินเลยไปจนถึงโรงเจและวัดพระยาญาติ แล้วข้ามสะพานวัดพระยาญาติ กลับมาอีกฝั่งของคลองอัมพวาเช่นกัน

เส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว	
-----------------------------------	--

แผนที่ 7-4 แสดงโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยทางเดินเท้า

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) โครงการการท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ศึกษา สามารถเดินทางโดยเรือ ซึ่งเรือที่บริการเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาโดยปัจจุบันมี 3 ประเภทด้วยกันคือ

- เรือโดยสารขนาดเล็ก เป็นเรือเครื่องบรรทุกนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 3-5 คน เป็นเรือแจวเพื่อล่องชมชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา การโดยสารเริ่มจากบริเวณพื้นที่ที่ตลาดขามเขิน ล่องเข้าไปในคลองอัมพวาจนถึงบริเวณวัดพระยาญาติ
- เรือโดยสารหางยาว บรรทุกนักท่องเที่ยวได้ ประมาณ 8-12 คน รับจ้างเหมาลำหรือคิดเป็นหัว โดยนำเรือล่องชมหิ่งห้อย โดยเส้นทางท่องเที่ยวที่นิยมคือล่องเรือตามแม่น้ำแม่กลองหรือจากตลาดน้ำขามเขินล่องเข้าคลองอัมพวาทะเลลูกหลงผีหลอกแล้วล่องเรือวนกลับมาตามแม่น้ำแม่กลอง โดยการเลือกเส้นทางท่องเที่ยวแล้วแต่นักท่องเที่ยวและแล้วแต่ระดับน้ำขึ้น-ลงในแต่ละช่วงเวลา
- เรือโดยสารลำใหญ่ บรรทุกผู้โดยสารได้ 16-30 คน และนักท่องเที่ยวนอกจากนั่งเรือล่องตามคลองแล้วเรือโดยสารประเภทนี้สามารถนั่งรับประทานอาหารบนเรือได้ โดยล่องตามแม่น้ำแม่กลอง โดยแหล่งรวมเรือนำเที่ยวปัจจุบันอยู่ที่บริเวณท่าเรือเทศบาลตำบลอัมพวาและท่าเรือใกล้เคียงในตลาดน้ำขามเขิน ปัจจุบันมีกลุ่มเพื่อบริการเรือนำเที่ยวในพื้นที่บริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาอยู่ทั้งหมด 5 กลุ่ม โดยมีเรือนำเที่ยวประมาณ 88 ลำ

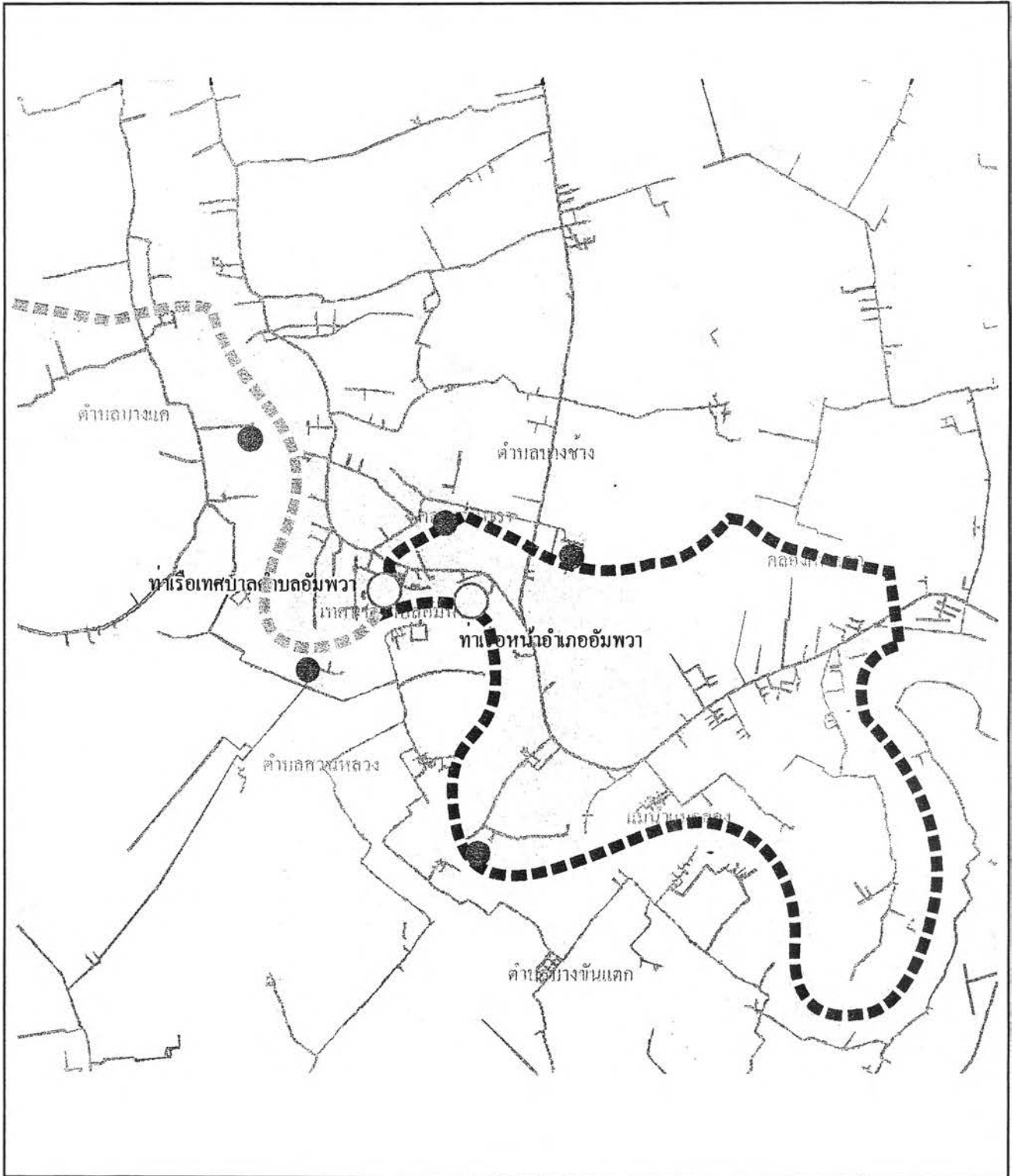
จากการศึกษาโครงการการท่องเที่ยวทางเรือ พบว่าเส้นทางที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวคือเส้นทางรอบเกาะอัมพวาซึ่งนักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำและท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเส้นทางท่องเที่ยว คือ ล่องเรือไปตามคลองอัมพวา ทะลุคลองผีหลอก และย้อนกลับมาตามแม่น้ำแม่กลอง การล่องเรือเส้นทางรอบเกาะอัมพวานั้นผ่านแหล่งท่องเที่ยวดังนี้ ตลาดน้ำขามเขิน ชุมชนริมคลองอัมพวา วัดพระยาญาติ สวนบางช้าง วัดจุฬามณี คลองผีหลอก ชมหิ่งห้อยและนกกระยางริมแม่กลองและริมคลองอัมพวา และผ่านริมเขื่อนเทศบาลตำบลอัมพวา กลับสู่คลองอัมพวา

เส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวอีกเส้นทางหนึ่งคือ เส้นทางล่องเรือตามแม่น้ำแม่กลองโดยเส้นทางนี้มีระยะทางที่ไกลกว่า ผ่านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ ตามเส้นทางดังนี้ เริ่มต้นตลาดน้ำขามเขิน ริมคลองอัมพวา วัดกุฎีทอง วัดท้องคุ้ง วัดบางแคน้อย วัดบางกุ้ง วัดปากน้ำ ล่องเข้าควยอ้อม แล้วกลับมาชมชนปากคลองคลองบางน้อยและกลับสู่ตลาดอัมพวา โดยการเชื่อมต่อการท่องเที่ยวทางน้ำ มีจุดเชื่อต่อการท่องเที่ยวประเภทอื่นที่ อยู่บริเวณ ตลาดน้ำขามเขิน ท่าเรือเทศบาลตำบลอัมพวา และบริเวณท่าอาคารเอนกประสงค์หน้าอำเภออัมพวา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางน้ำเกิดปัญหาเกี่ยวกับความแออัดของเรือที่เข้ามาจอดที่ท่าเรือต่างๆ ในคลองอัมพวา และคลื่นน้ำจากเรือยนต์ซึ่งแล่นผ่านตลาดน้ำที่มีเรือค้าขาย จึงเสนอแนะให้มีการควบคุมความเร็วของการแล่นเรือยนต์ในบริเวณตลาดน้ำและบริเวณท่องเที่ยวทางน้ำ อีกทั้งจัดเตรียมท่าจอดเรือเพื่อการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยและท่องเที่ยวทางน้ำไว้บริเวณปากคลองอัมพวาคือแม่น้ำแม่กลอง บริเวณอาคารเอนกประสงค์ และมีเรือพายหรือเรือถีบรับส่งนักท่องเที่ยวจากตลาดน้ำมาสู่ท่าเรือเอนกประสงค์ ด้านแม่น้ำแม่กลอง เพื่อลดความแออัดเมื่อจัดตลาดน้ำยามเย็นในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ และเพื่อป้องกันคลื่นจากเรือยนต์ส่งผลกระทบต่อเรือค้าขายที่จอดค้าขายในตลาดน้ำ

ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการจัดระเบียบเรือและท่าเรือโค่นกำหนดให้คลองอัมพวา บริเวณตลาดน้ำเป็นพื้นที่ควบคุมความเร็วของเรือและประเภทของเรือที่จะผ่านในช่วงเวลาที่จัดตลาดน้ำยามเย็น โดยให้เรือเครื่องหางยาวและเรือขนาดใหญ่บรรทุกคนเกิน 12 คนจอดที่ด้านนอกคลองอัมพวา และลดระดับความเร็วเมื่อต้องการผ่านพื้นที่บริเวณตลาดน้ำ ไม่ให้จอดเรือหางยาวซ้อนกันเกินสามลำ ในบริเวณท่าเรือในคลองอัมพวา

- เส้นทางล่องเรือรอบเกาะอัมพวา
- เส้นทางล่องเรือตามแม่น้ำแม่กลอง
- ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว จุดขึ้นลงหลัก ของนักท่องเที่ยว

แผนที่ 7-5 แสดงโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยทางเรือ

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5) การสรุปการเสนอแนะโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบครบวงจรในพื้นที่ศึกษา

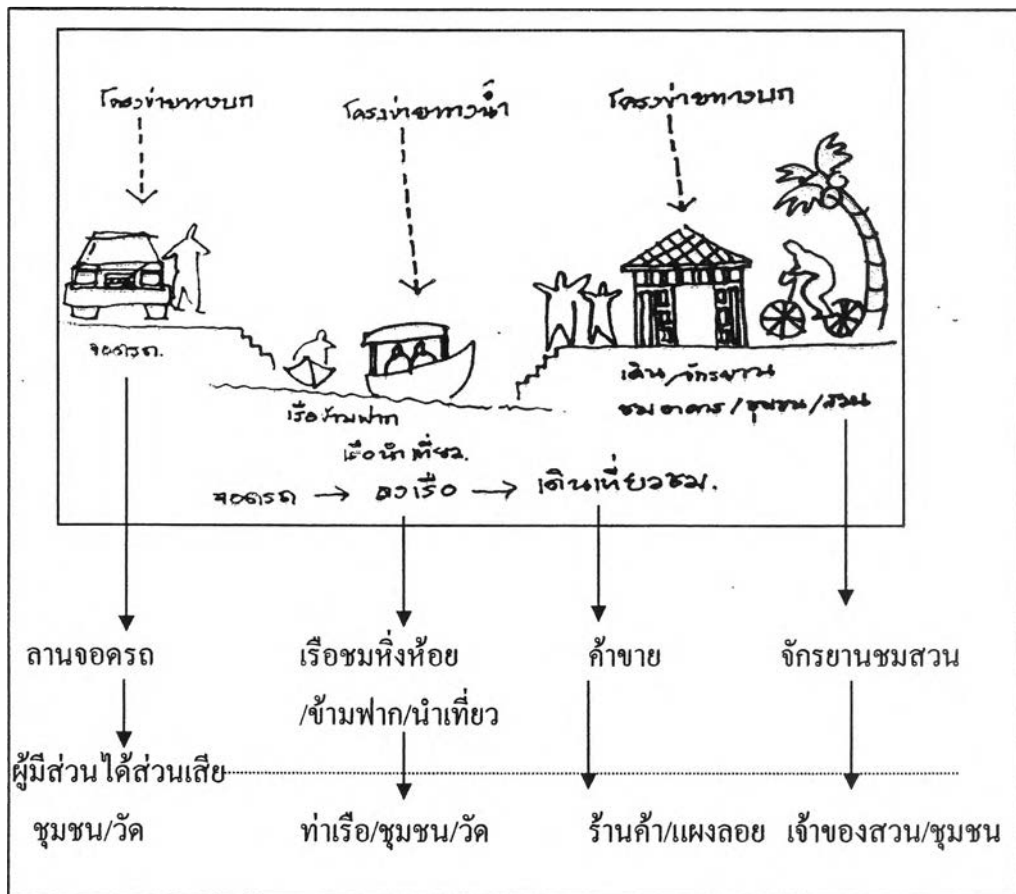
การเชื่อมโยงโครงการท่องเที่ยวให้เป็นระบบเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จากการวิเคราะห์โครงการท่องเที่ยวทั้งทางรถยนต์ ทางเรือ ทางจักรยาน และทางเดินเท้า พบว่า โครงการดังกล่าว สามารถเชื่อมโยงการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ โดยที่โครงการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นระบบนี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา โดยมีการพัฒนาการคมนาคม จุดให้บริการ สถานี และจุดเชื่อมต่อของการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแล และการจัดการบริการต่างๆ เพื่อชุมชนนั้นจะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่

โครงการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของพื้นที่ศึกษาจากข้อมูลข้างต้น พบว่า เส้นทางการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวโดยรถยนต์และเส้นทางท่องเที่ยวโดยทางเรือ จะเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในวงกว้าง มีการเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ทั้งยังเป็นเส้นทางหลักที่นำนักท่องเที่ยวจากต่างพื้นที่เข้ามาเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวหลักคือคลองอัมพวา ตลาดน้ำ เรือแฉะ รมน้ำ อุทยาน ร. 2 และวัดอัมพวันเจติยาราม ดังนั้นในการเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการเชื่อมต่อของเส้นทางเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวโดยรถยนต์และเส้นทางท่องเที่ยวโดยทางเรื่อนั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมพื้นที่จอดรถ และ พื้นที่จอดเรือ ซึ่งพื้นที่จอดรถในปัจจุบันคือบริเวณลานวัดอัมพวันเจติยาราม โรงเรียนอัมพวันเจติยาราม และหน้าอุทยาน ร. 2 ซึ่งการจอดรถในบริเวณนี้เป็นการให้บริการฟรี และจากจุดจอดเรือ จะเชื่อมต่อการคมนาคมทางเรือได้โดยเดินเข้ามาสู่พื้นที่จอดเรือคือท่าเรือเทศบาล ตำบลอัมพวา และท่าเรือริมคลองอัมพวา

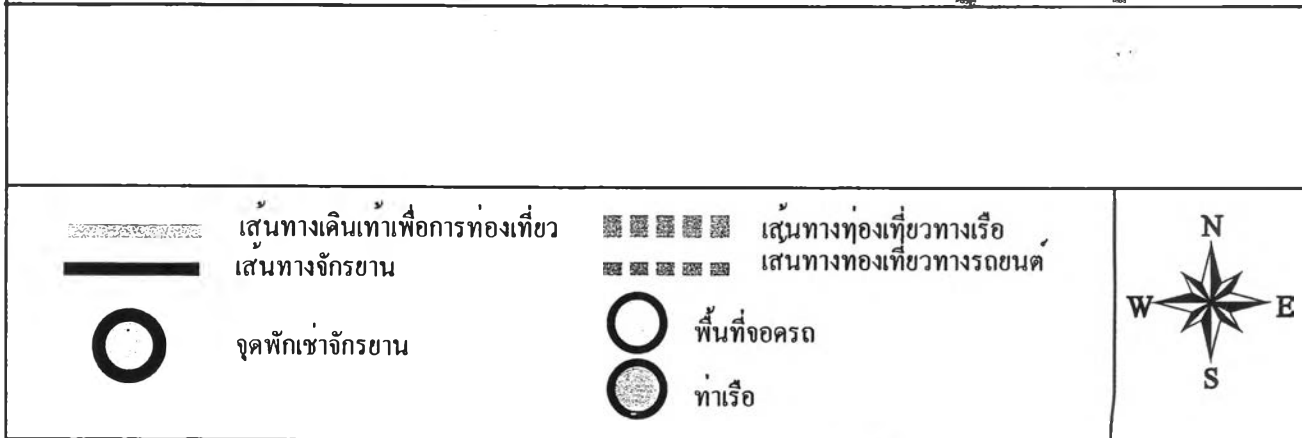
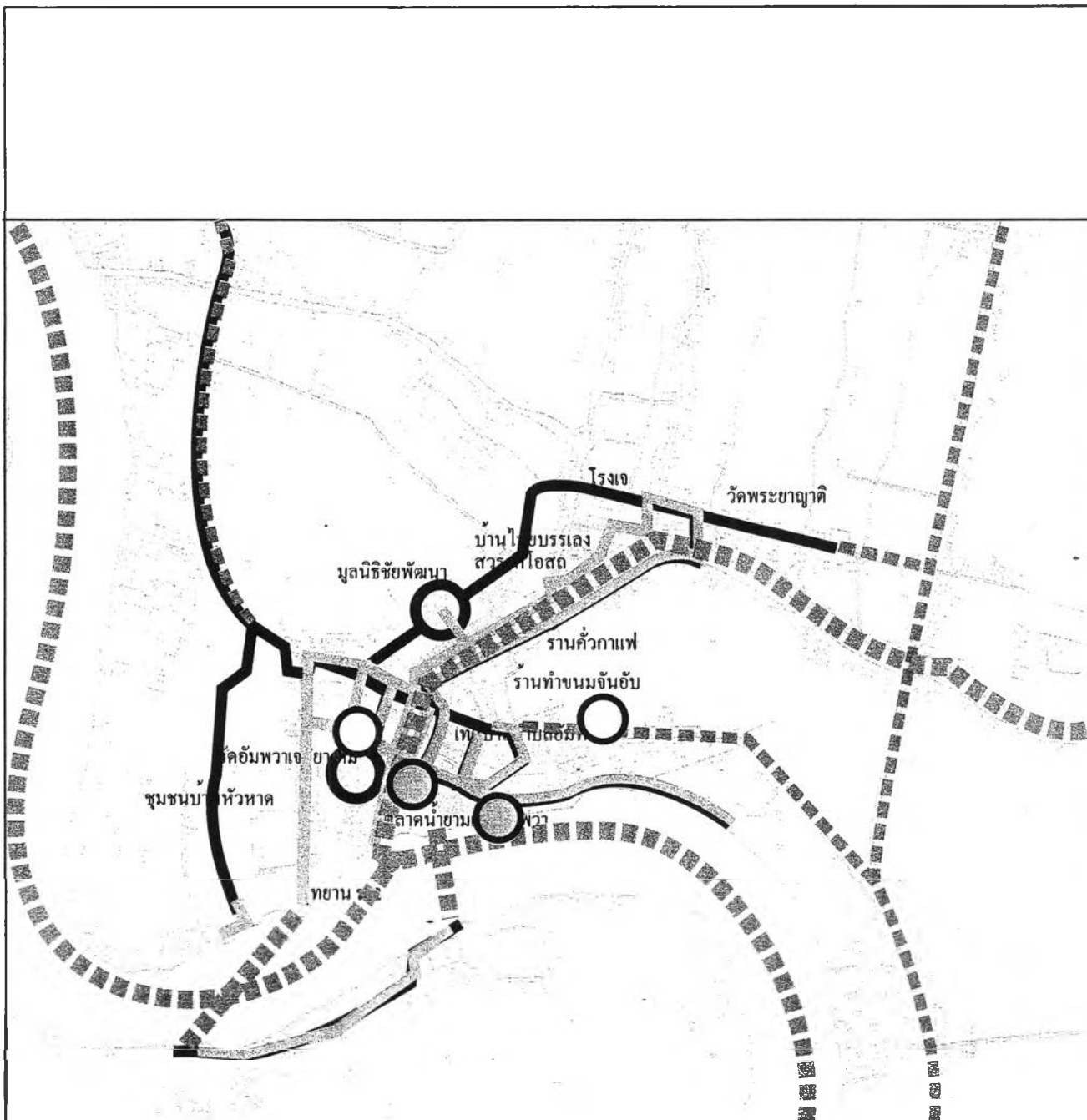
การท่องเที่ยวโดยทางรถยนต์และเส้นทางท่องเที่ยวโดยทางเรื่อนั้น พบว่าจุดเชื่อมต่ออยู่ที่บริเวณคลองอัมพวาช่วงหน้าท่าเรือและเส้นทางเดินเท้าจากบริเวณที่จอดรถจากลานหน้าวัดอัมพวันเจติยาราม ซึ่งเมื่อมีตลาดน้ำยามเย็น จะทำให้เกิดความคับคั่งของผู้คนในช่วงสะพานทางเดินข้ามคลองมาก จึงควรมีการขยายพื้นที่ตลาดน้ำยามเย็นหรือพื้นที่ท่าเรือออกไปในช่วงด้านในของคลองอัมพวาเพื่อลดความคับคั่งของนักท่องเที่ยวได้

การท่องเที่ยวโดยทางเดินเท้าและการท่องเที่ยวโดยทางจักรยานเป็นการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลตำบลอัมพวา เนื่องจากการเข้าถึงและลักษณะ โครงข่ายของการคมนาคมไปยังแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถใช้เวลาในสถานที่ท่องเที่ยวและสามารถสัมผัสถึงบรรยากาศ เล็งเห็นถึงความสวยงามและความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรม และวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ จากการศึกษาได้เสนอจุดพักเช่าจักรยานบริเวณพื้นที่วัดอัมพวันเพื่อสะดวกแก่การเปลี่ยนยานพาหนะ และอีกจุดหนึ่งคือพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวจากบริเวณที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดความหนาแน่นจนเกินไป และพื้นที่บริเวณมูลนิธิชัยพัฒนายังเป็นอีกพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอที่เป็นจุดเชื่อมต่อโครงข่ายการท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวผู้บริเวณคลองอัมพวาอีกด้วย

การเชื่อมต่อโครงข่ายการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่นั้นสามารถสรุปความเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมและผู้ได้ผลประโยชน์ ดังรูปภาพผังรูปภาพที่ 7-1 แสดงการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยว

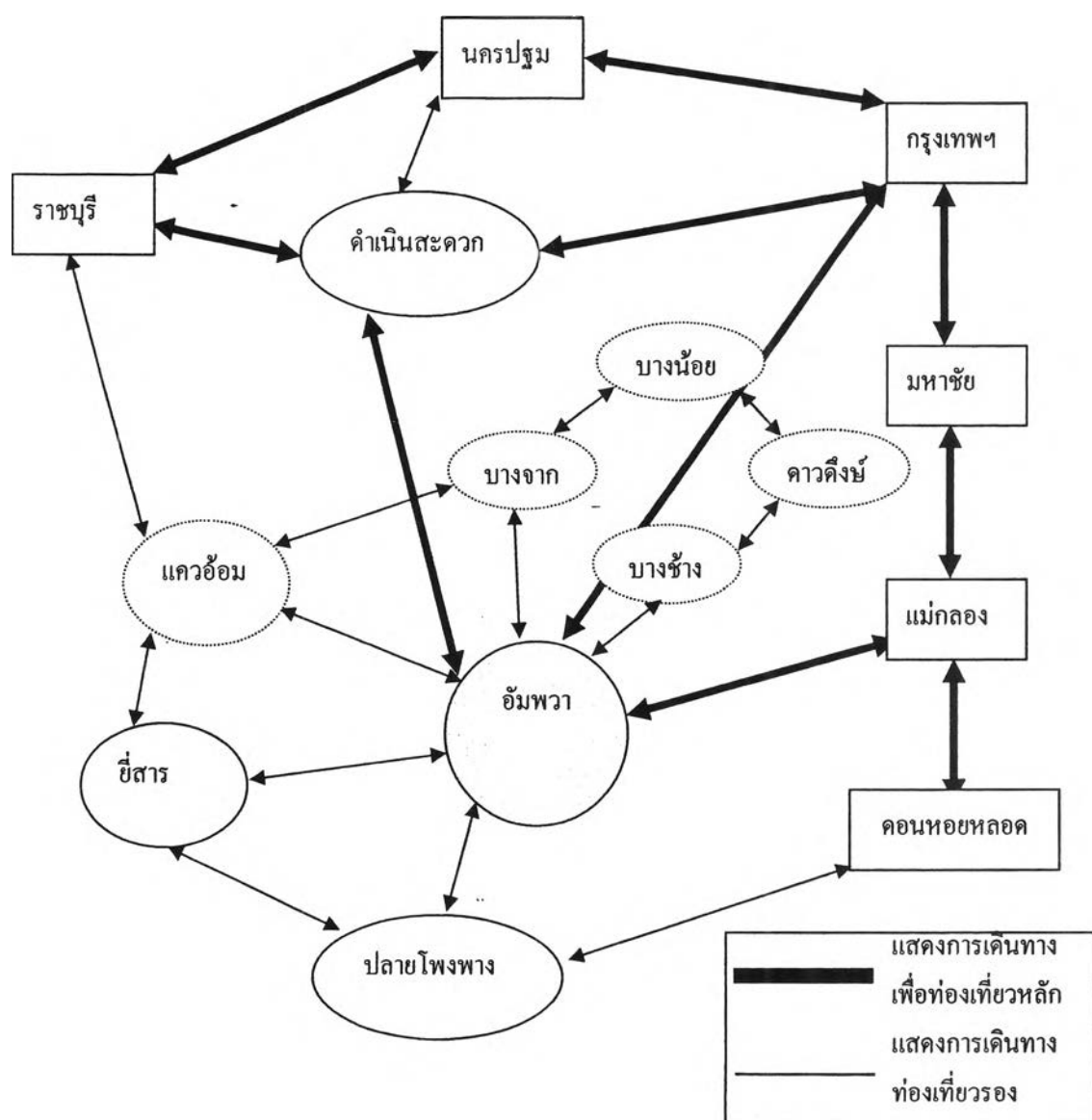
รูปภาพที่ 7-1 แสดงการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยว

แผนที่ 7-6 แสดงการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยว
 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

 ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากการเชื่อมต่อโครงข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาแล้ว ในอนาคตโครงข่ายการท่องเที่ยวของอัมพวายังเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวในภาพรวม เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆที่มีอยู่ คือ แม่กลอง ตลาดน้ำดำเนินสะดวก คอนฮอยหลอด เกี่ยวเนื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ปลายโพรงทางและชีสาร ทั้งยังเป็นการกระจายการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ออกไปสู่ชุมชนอื่นๆ เช่นท่าคา ดาวดึงส์บางน้อย บางจาก แควอ้อม ซึ่งมีชุมชนริมน้ำคล้ายคลองอัมพวา ดังรูปภาพที่ 7- 2 แสดงการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวแหล่งโดยรอบ

รูปภาพที่ 7-2 แสดงการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยรอบ

7.2.3 แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ในการพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ควรพิจารณาถึงรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ และการควบคุมมาตรฐานของกิจกรรมการบริการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจากพื้นที่ที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังที่วิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้เสนอแนะการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนดังนี้

1) พื้นที่บริเวณตลาดน้ำยามเย็น

การพัฒนาพื้นที่: พื้นที่ดังกล่าวมีความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวจึงเกิดความเข้มข้นของกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างมาก จำเป็นต้องมีการพัฒนาพัฒนาและควบคุมด้านต่างๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและต้องมีการร่วมมือจากชุมชนในเรื่องดังต่างๆ ดังนี้

1.1) การพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับกับปริมาณการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น

1.2) การแก้ปัญหาขยะ และรณรงค์ไม่ให้อาศัยความสะดวกที่ช่วยสลายซากเพื่อช่วยกันลดปัญหาล้างแฉะ และบริการสาธารณะเช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ การบริการข้อมูล ควรมีอย่างพอเพียง

1.3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวหลักมีการพัฒนาทำเพื่อสะดวกแก่การค้าขายให้เรือกับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในพื้นที่ดังกล่าวต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดกิจกรรมที่ทำลายเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของอัมพวา การพัฒนาต้องควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ เทศบาลต้องกำหนดกิจกรรมที่จะสามารถเกิดขึ้นในพื้นที่และห้ามไม่ให้อัดกิจกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมและคุณค่าของพื้นที่อย่างเข้มงวด

1.4) ท่าเรือ เนื่องจากพื้นที่มีเรือบริการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงจำเป็นต้องกำหนดพื้นที่จอดเรือ ซึ่งอาจอยู่นอกคลองอัมพวาแล้วค่อยเข้ามารับนักท่องเที่ยวในคลองเพื่อลดความแออัดของการจราจรทางน้ำ และจัดการวางแผนการจัดการท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นระบบ เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น การนำเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัย และมาตรฐานราคาการบริการ

1.5) การขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากสิ่งที่กล่าวมาแล้วการพัฒนาต้องมีการคำนึงถึงการขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมการบริการท่องเที่ยว ซึ่งพื้นที่ในการใช้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะค่อยๆ แผ่ขยายออกไปทางด้านในคลองอัมพวา

2) อุทยาน ร.2 และวัดอัมพวัน

การพัฒนาพื้นที่: จากสภาพของพื้นที่บริเวณอุทยาน ร. 2 และวัดอัมพวัน ดังที่กล่าวมาแล้ว
ในบทที่ 4 ดังนั้นในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษาควรมีการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวในบริเวณอุทยาน ร. 2 ดังนี้

- 2.1) จัดระเบียบการจราจรบริเวณพื้นที่บริเวณอุทยาน ร. 2 และวัดอัมพวัน เนื่องจากวัดอัมพ
วันเป็นพื้นที่จอดรถหลัก จึงมีความหนาแน่นเรื่องจากจราจรอย่างมาก ในพื้นที่จอดรถ
ควรมีการแยกประเภทของพาหนะ จัดพื้นที่จอดรถทั่วรอบด้านนอกบริเวณถนนใน
ตลาดเทศบาลและหน้าวัดอัมพวันเพื่อไม่ให้รถโดยสารขนาดใหญ่เข้ามาจอดขวาง
การจราจรในวันที่จัดตลาดน้ำยามเย็น
- 2.2) พื้นฟูและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์วัดอัมพวัน โดยเฉพาะบริเวณศาลาการเปรียญและลาน
ทำบุญ
- 2.3) จัดทำป้ายบอกทางเพื่อการท่องเที่ยว แผนที่แหล่งท่องเที่ยว หรือข้อมูลต่างๆให้กับ
นักท่องเที่ยวซึ่งเมื่อมาจรถบริเวณนี้จะได้ทราบว่าสามารถท่องเที่ยวโดยทางเดินเท้าที่
ใดได้บ้าง
- 2.4) ปรับปรุงทางเดินเท้าในเส้นทางท่องเที่ยวโดยทางเดินเท้าให้เกิดความสะดวกแก่
นักท่องเที่ยวและสามารถเดินไปตามทางเพื่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้โดย
ปลอดภัย

3) พื้นที่บริเวณมูลนิธิรัชพัฒนา

การพัฒนาพื้นที่: จากสภาพของพื้นที่บริเวณมูลนิธิรัชพัฒนาดังกล่าว ดังนั้นในอนาคตพื้นที่
บริเวณนี้จึงเป็นพื้นที่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น บริเวณมูลนิธิรัชพัฒนา
เป็นจุดท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่งซึ่งช่วยกระจายความแออัดจากพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณ
ตลาดน้ำหน้าเทศบาล และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงกับตลาดน้ำจึงสามารถดึงดูดให้เกิด
กิจกรรมเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวเช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของ เพิ่มขึ้นริม
คลองอัมพวา และเกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวได้แก่ ตลาดน้ำ การเดินชมทิวทัศน์ริม
คลองอัมพวา เชื่อมโยงกระจายพื้นที่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของตลาดน้ำได้ ดังนั้นควร
มีประเด็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนดังนี้

- 3.1) จัดเตรียมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน โดยอาจมีจุดเช่าจักรยานหรือทาง
จักรยาน
- 3.2) จัดโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และ โครงการอนุรักษ์พื้นที่โดยรอบมูลนิธิรัชพัฒนา
เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดภูมิทัศน์ที่สวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกจุด
หนึ่งของพื้นที่ได้
- 3.3) จัดทำป้ายข้อมูลแผนที่เพื่อให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกันต้องมีการ
ควบคุมป้ายโฆษณาต่างๆ ที่จะทำลายภูมิทัศน์ของพื้นที่ได้

4) พื้นที่บริเวณริมเขื่อนหน้าที่ว่าการอำเภออัมพวา

การพัฒนาพื้นที่ : จากลักษณะของพื้นที่ดังกล่าว สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้ดังนี้

4.1) พัฒนาภูมิทัศน์ริมเขื่อน ซึ่งปัจจุบันเทศบาลมีโครงการพัฒนาภูมิทัศน์ริมเขื่อนและปรับปรุงสภาพถนน แต่อย่างไรก็ตามควรมีการส่งเสริมให้ใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจควบคุมร้านค้าไม่ให้ทำลายสภาพพื้นที่

4.2) พัฒนาท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากวัดภุมรินทร์กุฎีทองเป็นอีกวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวและสามารถจอดรถได้แล้วข้ามเรือเพื่อมายังเทศบาลตำบลอัมพวาเพื่อเที่ยวชมตลาดน้ำยามเย็น และลงเรือเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ จึงเป็นจุดเป็นอีกจุดหนึ่งซึ่งเชื่อมต่อการโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ ดังนั้นพื้นที่นี้ควรมีจุดเช่าข้ามจักรยานเพื่อเดินทางท่องเที่ยวโดยจักรยานให้กับนักท่องเที่ยว

4.3) จัดทำป้ายข้อมูลและแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว

5) พื้นที่บริเวณวัดเกษมสรณาราม

การพัฒนาพื้นที่ : เนื่องจากศักยภาพที่บริเวณวัดเกษมสรณารามสามารถเป็นจุดเชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ ดังนั้นการพัฒนาพื้นที่ควรพัฒนาดังนี้

5.1) ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่งเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จึงควรมีโครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และพื้นที่ปูอาศรมให้สวยงามไม่ทรุดโทรม

5.2) จัดการปรับปรุงท่าเรือข้ามฟากและท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

5.3) ควรจัดทำป้ายข้อมูลและแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว

5.4) จัดเตรียมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน โดยอาจมีจุดเช่าจักรยานหรือทางจักรยาน

6) พื้นที่บริเวณวัดพระยาญาติ

การพัฒนาพื้นที่จากศักยภาพของพื้นที่บริเวณวัดพระยาญาติดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดพระยาญาติดังนี้

6.1) พัฒนาให้เกิดพิพิธภัณฑ์ของโบราณ เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่งที่น่าสนใจ

6.2) จัดทำที่จอดรถให้นักท่องเที่ยว

6.3) ควรจัดทำป้ายข้อมูลและแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว

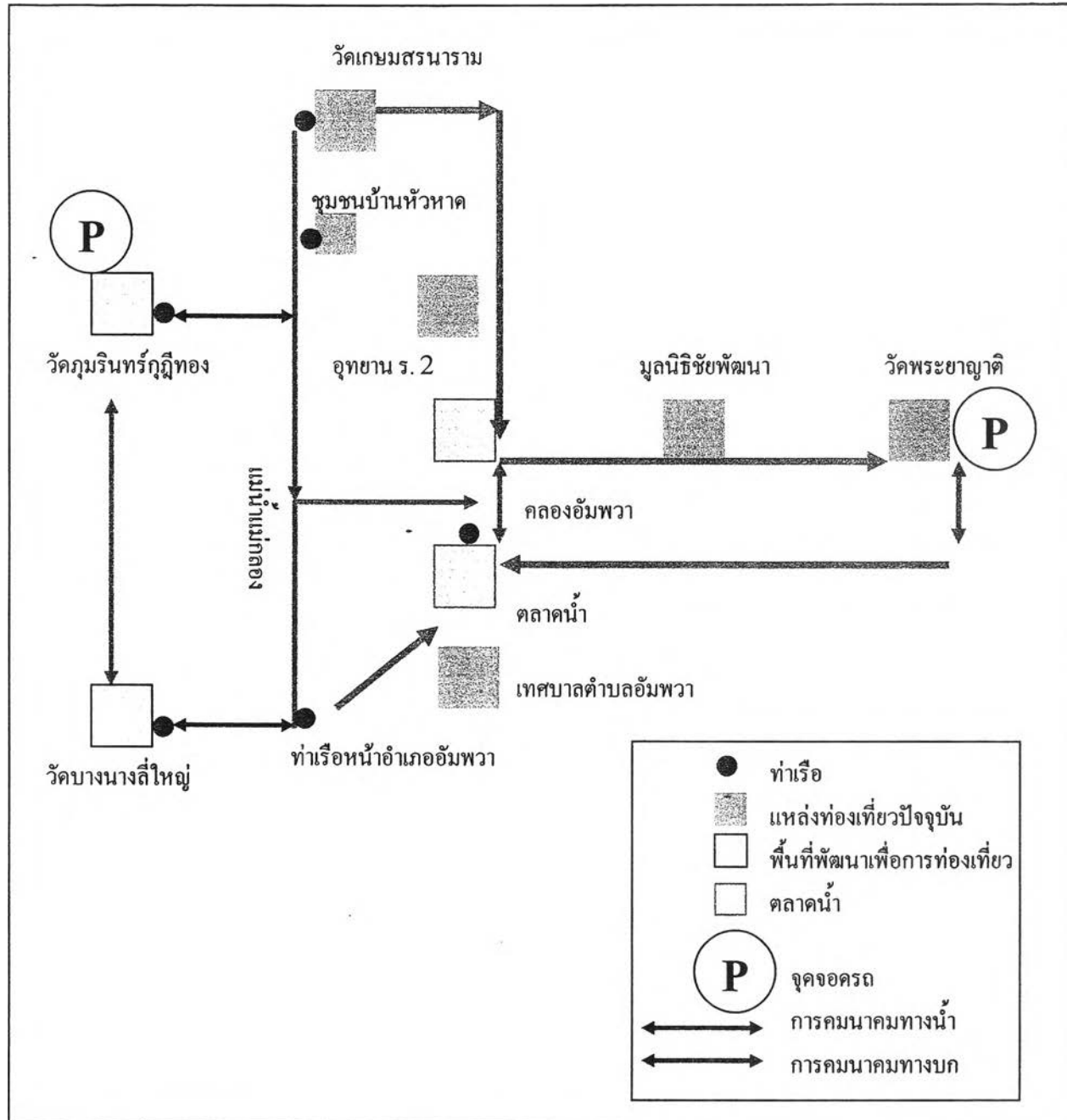
6.4) จัดเตรียมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน โดยอาจมีจุดเช่าจักรยานหรือทางจักรยาน

6.5) ปรับปรุงสะพานข้ามคลองอัมพวาให้จักรยานสามารถลงข้ามไปได้

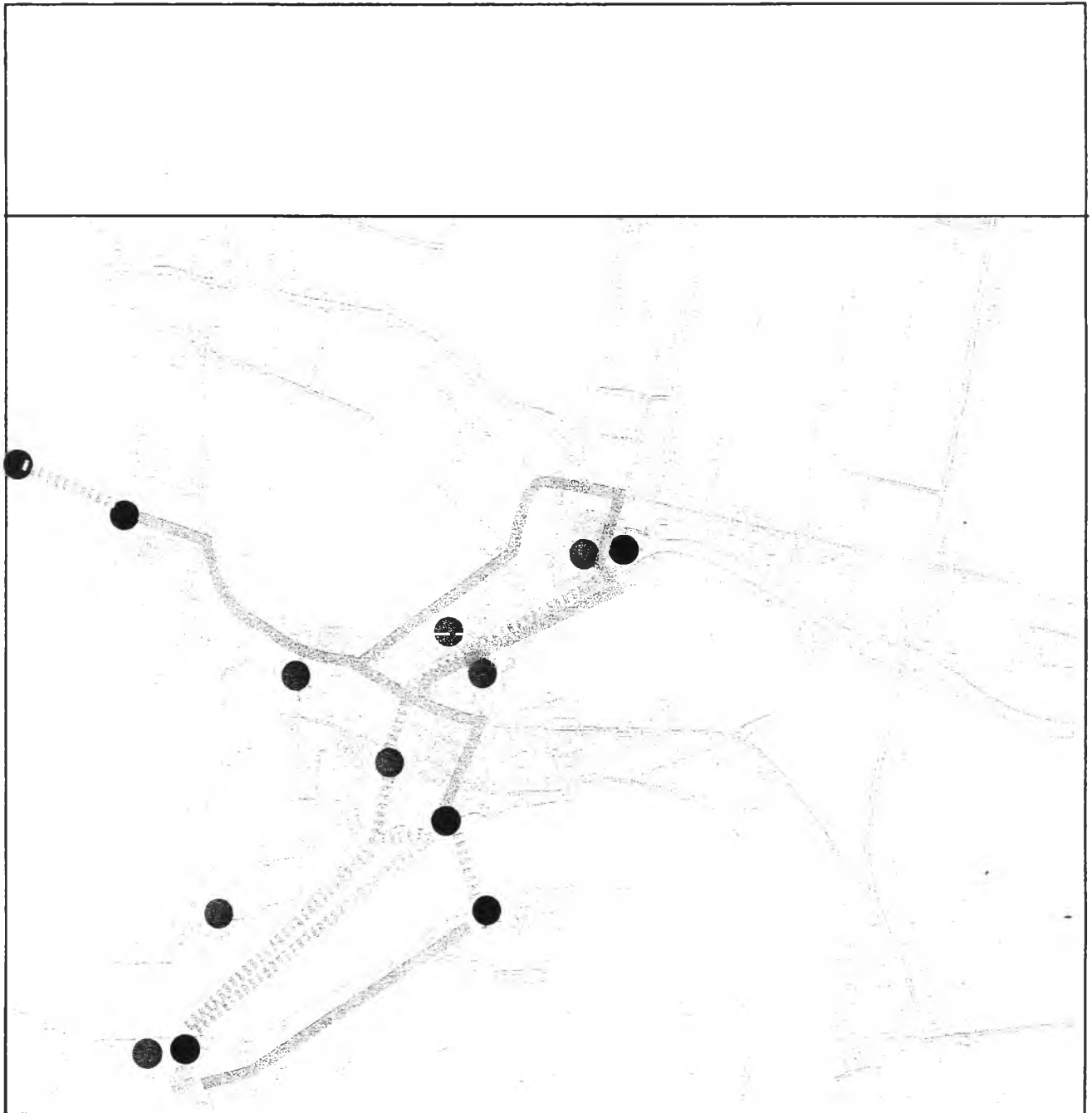
7) พื้นที่บริเวณวัดกุฎีทอง

การพัฒนาพื้นที่: จากศักยภาพของพื้นที่บริเวณวัดกุฎีทอง ดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดกุฎีทอง ดังนี้

- 7.1) พัฒนาให้เกิดร้านอาหารและกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 7.2) จัดทำที่จอดรถให้นักท่องเที่ยว
- 7.3) ปรับปรุงท่าเรือโดยจัดให้ท่าเรือสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่จอดรถและข้ามฟาก
- 7.4) ควรจัดทำป้ายข้อมูลและแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว
- 7.5) จัดเตรียมพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยทางจักรยาน โดยอาจมีจุดเช่าจักรยานหรือทางจักรยาน
- 7.6) ปรับปรุงสะพานข้ามคลองเชื่อมต่อกับวัดบางนางลี่ โดยยังคงรักษาให้เป็นสะพานไม้ข้ามเพื่อภูมิทัศน์ที่สวยงามและเก็บรักษาเป็นตัวอย่างของสะพานข้ามคลองในอดีต

รูปภาพ 7-3 แสดงความสัมพันธ์ของการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

 เส้นทางท้องที่ชลประทานน้ำ	 เส้นทางท้องที่ชลประทานบก
 จุดเปลี่ยนประเภทการเดินทางท้องที่ชลประทาน	 จุดจอดยานพาหนะ
 แหล่งท้องที่ชลประทานหลัก	

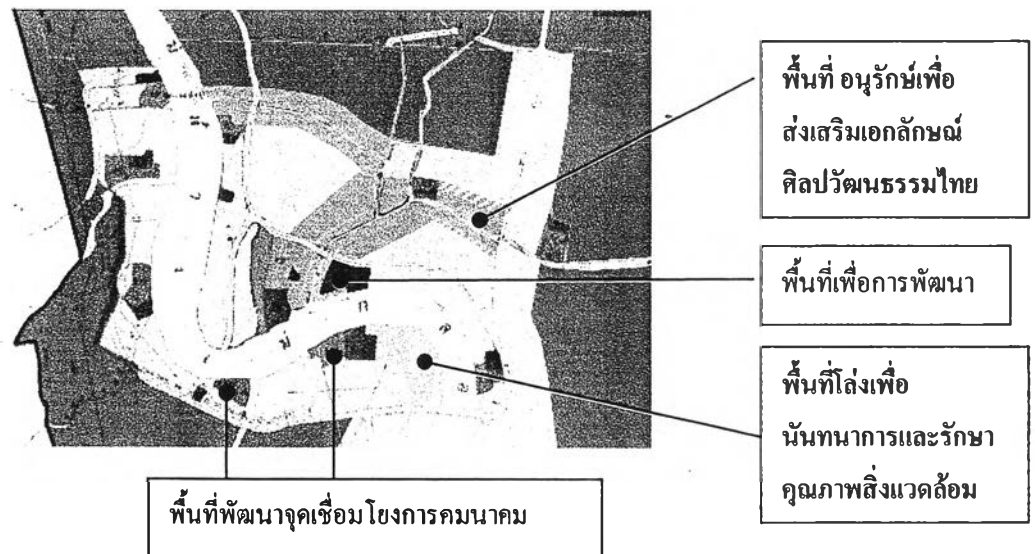
แผนที่ 7-7 แสดงข้อเสนอแนะพื้นที่ซึ่งเหมาะสมกับ
การพัฒนาการท้องที่ชลประทานโดยชุมชน

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาการท้องที่ชลประทานบริเวณเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง

จากการเสนอแนะการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่โดยเปรียบเทียบกับปรับปรุงผังเมืองรวมอัมพวาปี 2546-2550 ดังกล่าวไว้ในบทที่ 3 กับข้อเสนอแนะการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน เห็นได้ว่ามีความสอดคล้องคือส่วนพื้นที่เพื่อการพัฒนาบริเวณตลาดเทศบาลฯ เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก พื้นที่ดังกล่าวได้สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ให้บริการและเขตพัฒนาของชุมชนเมือง พื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทยดังนั้นการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงต้องมุ่งเน้นการจัดการเพื่ออนุรักษ์ด้วย

รูปภาพ 7-4 แสดงความสัมพันธ์การพัฒนาพื้นที่กับผังปรับปรุงผังเมืองรวม
ที่มา : รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 4 โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม พื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

7.3 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการประสานงานการจัดการด้านต่างๆ ภายใต้หลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวโดยชุมชนและองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว จากจากการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าพื้นที่ศึกษา มีศักยภาพในหลายๆ ด้านเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการดำเนินงานจึงเป็นรูปแบบการพัฒนาการจัดการที่เหมาะสมกับทรัพยากรและข้อจำกัดภายในพื้นที่ภายใต้แนวทางการอนุรักษ์ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาจะมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งมีประชาชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา และผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาจะตกอยู่กับผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ 6 ด้านโดยมีรายละเอียดดังนี้

7.2.1 แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

- 1) การอนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางเกษตรกรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไปพร้อมกับการพัฒนาชุมชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเฉพาะเรือนแถวไม้ริมน้ำ ควรมีการซ่อมแซมและควบคุมการต่อเติมอาคาร
- 2) การจัดการตลาดน้ำยามเย็น เป็นแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ศึกษาที่สำคัญ เนื่องจากตลาดน้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวหลักและเป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ จึงควรพัฒนาและอำนวยความสะดวกแก่การจัดการตลาดน้ำ มีการเชิญชวนให้เกิดการค้าขายในเรือมากขึ้น ควรมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดน้ำ และเทศบาลควรเข้ามาส่งเสริมให้มีการค้าขายในเรือมากขึ้น มีการควบคุมคุณภาพและราคาของสินค้า ในตลาดน้ำให้คงมาตรฐานและไม่แพงจนเกินไป สินค้าควรเป็นสินค้าท้องถิ่นผลิตจากคนในชุมชน ทางด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพ เรือค้าขายและร้านค้า ไม่ใช่ถุงพลาสติก หรือด้วยโฟม ชุมชนช่วยในการรณรงค์แก้ไขปัญหาขยะ คอยสอดส่องดูแลและให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว
- 3) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมและวิถีชีวิต โดยชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ต้องทราบถึงความสำคัญ ประวัติความเป็นมา ของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งต้องคอยดูแลสอดส่องถึงความเสื่อมโทรม และไม่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่ท่องเที่ยว คือ บาร์เบียร์ ผับ หรือร้านค้าสะดวกซื้อให้อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต

- 4) การจัดการท่องเที่ยวทางนิเวศ แหล่งชมหิ่งห้อย ต้องมีการร่วมมือระหว่างเจ้าของบ้าน ริมน้ำ โดยการให้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เรือนำเที่ยวต้องแบ่งผลประโยชน์จากการเที่ยวชมหิ่งห้อยแก่เจ้าของบ้าน และเจ้าของบ้านมีหน้าที่บำรุงรักษาระบบนิเวศให้ยังคงอยู่

7.3.2 แนวทางการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

- 1) การจัดการระบบการเดินทางเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาและแหล่งท่องเที่ยวรอบนอก โดยคำนึงถึงความสะดวก เหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะโดยการจัดมาตรฐานท่าเรือ มีจัดการวางแผนการจัดการท่าเรือและจัดระเบียบท่าเรือรวมไปถึงการคมนาคมทางน้ำ การจัดการจราจรทางน้ำมีการควบคุมความเร็วของเรือ โดยการจัดการดังกล่าว กรมเจ้าท่าเป็นผู้มีส่วนในการจัดการหลัก และเข้ามาควบคุม จัดการจราจรทางน้ำ เพื่อมีมาตรฐานความปลอดภัยและมาตรฐานราคาการบริการ โดยมีชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการจอดเรือบริเวณหน้าท่า แต่อย่างไรก็ตาม ต้องมีการจดทะเบียนท่าเรือและกำหนดพื้นที่ที่สามารถจัดตั้งท่าเรือได้ ไม่เช่นนั้นจะก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบจากการจอดเรือและการแย่งผลประโยชน์จากท่าเรือ
- 2) การบริการท่องเที่ยวต้องดำเนินงานโดยประชาชนในพื้นที่ โดยภาครัฐเป็นผู้ควบคุมดูแลและมีข้อบังคับเพื่อให้อยู่ในขอบเขตเดียวกันเพื่อการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ทั้งท่าเรือและที่จอดรถ มีการจัดการโดยให้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เป็นผู้จัดการดังกล่าว โดยผลประโยชน์ที่ได้จากการเก็บค่าจอดรถและเรือกระจายสู่ชุมชนในพื้นที่เพื่อพัฒนาและดูแลโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน
- 3) การรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะ โดยชุมชนเป็นผู้จัดการดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานดังกล่าวก็นำมาจากส่วนหนึ่งของผลประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยว
- 4) การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวและชุมชน เพื่อชุมชนและนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวรวมไปถึงข้อปฏิบัติในการท่องเที่ยวในพื้นที่
- 5) การจัดการที่พัก เนื่องจากที่พักมีการรวมกลุ่มกันในระดับจังหวัดแล้ว ที่พักประเภทโฮมสเตย์ในพื้นที่ศึกษา ควรมีการรวมกลุ่มโดยมีการควบคุมมาตรฐานไม่ให้ที่พักโฮมสเตย์กลายเป็นเพียงห้องพักรับนักท่องเที่ยว กำหนดถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นในที่พัก ให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา เช่น การดักบาตร ชีวจักรยานชมสวน นั่งเรือ เป็นต้น

7.3.3 แนวทางการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนและเยาวชน

- 1) การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาแก่ประชาชนเยาวชนพื้นที่ เช่น ค่ายอนุรักษ์ ค่ายคุณก ค่ายมัคคุเทศก์น้อยซึ่งกิจกรรมมัคคุเทศก์น้อยนี้สามารถร่วมมือกับร่วมมือกับทางโรงเรียนวัดอัมพวันที่มีโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยอยู่ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาแก่ประชาชนเยาวชนพื้นที่นั้น มีการประสานงานกับชุมชนในเรื่องขององค์ความรู้และการอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมภายในชุมชนสถานที่ใช้สถานที่ของชุมชนเพื่อใช้ชุมชนได้มีส่วนร่วมอีกทางหนึ่ง
- 2) การสนับสนุนให้โรงเรียนในพื้นที่ศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการให้ความรู้และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และการศึกษา
- 3) มีการประชาสัมพันธ์ด้านการให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ การจัดทำสื่อต่างๆ รวมไปถึงการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

7.3.4 แนวทางการส่งเสริมการตลาดและนำเที่ยว

- 1) การท่องเที่ยวโดยชุมชน มีชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยว รายได้และผลประโยชน์กระจายสู่ชุมชน จัดการให้ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนได้ผลประโยชน์จากการนำเที่ยว
- 2) การจัดการท่องเที่ยว ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานกิจกรรมการท่องเที่ยวอันหลากหลาย เป็นเครือข่ายที่เหมาะสม เป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่อย่างเหมาะสม เช่น ขี่จักรยานชมสวนเพื่อเข้าไปดูการผลิตน้ำตาลมะพร้าว การปลูกส้มโอ และเรียนรู้วิถีชีวิตชาวสวน หรือการเดินเท้าชมสถาปัตยกรรม ชมการคั่วกาแฟ แล้วไปเที่ยวตลาดน้ำ เป็นต้น
- 3) การส่งเสริมการตลาดโดยสนับสนุนให้มีการผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น เบญจรงค์ ขนมหไทย ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว และมีการจัดตลาดเพื่อนำเสนอสินค้าแก่พ่อค้าคนกลางและนักท่องเที่ยว
- 4) การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท ควรมีการจัดประชุมกลุ่มตัวแทนการจัดบริการท่องเที่ยวแต่ละประเภท เช่น กลุ่มเรือบริการท่องเที่ยว กลุ่มที่พักและโฮมสเตย์ กลุ่มจัดทัวร์ท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของพื้นที่ และเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างแต่ละกลุ่มในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- 5) กิจกรรมการนำเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มีการวางแผนและดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนั้นคนในชุมชนต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ มีการจัดอบรมเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ

7.3.5 แนวทางการส่งเสริมการลงทุน

- 1) สนับสนุนการลงทุนของชุมชนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น การค้าขายผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เบญจรงค์ การค้าขายขนมไทย โดยเทศบาลควรส่งเสริมทางด้านงบประมาณในการจัดตั้งกลุ่มการผลิตดังกล่าว
- 2) เทศบาลควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ และสิทธิประโยชน์แก่ชุมชนในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่นการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
- 3) จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนควรมีการจัดกลุ่มองค์กรเพื่อดูแลสภาพแวดล้อม พัฒนา และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยมีกรอบคือการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมของพื้นที่

7.3.6 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

- 1) พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น กลุ่มองค์กรท้องถิ่น เอกชน ในการจัดการการท่องเที่ยว โดยมีการจัดระบบการลงทุนเกี่ยวกับสินค้าและบริการ โดยมีชุมชนเป็นผู้จัดการ อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
- 2) มีการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการรวมกลุ่มกิจกรรมการบริการการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ
- 3) หน่วยงานภาครัฐและเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ ติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเต็มที่และเป็นธรรม
- 4) การประสานงานร่วมมือระหว่างท้องถิ่นกับภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและรับทราบข่าวสารนโยบายการพัฒนาพื้นที่

จากการศึกษาจึงเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน บริเวณพื้นที่ศึกษาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

- 1) ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในพื้นที่เทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียงมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการ รวมทั้งการกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์และเขตชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ มีการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องกันและไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่พบว่าควรมีการร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดข้อบังคับร่วมกันและมีการกระทำอย่างจริงจัง ทั้งมีประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก ประชาชนในพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกว่า โรงเรียนและหน่วยงานการศึกษา รวมไปถึงอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสูงที่จะทำให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกและเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ ดังนั้นควรมีการร่วมมือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในด้านต่างๆ และมีความเห็นควรที่จะจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่สถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ศึกษา เพื่อสามารถเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว และยังเป็นการให้การศึกษาความรู้ที่ดีและเป็นการกระตุ้นให้คนในพื้นที่ได้คำนึงถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่อีกด้วย ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายในพื้นที่ มีการร่วมมือกับทางเทศบาลในการเผยแพร่และจัดทำสื่อต่างๆ ในพื้นที่ นอกจากนี้ควรมีการจัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นแก่ประชาชนเยาวชน ผู้สนใจในพื้นที่ มีการส่งเสริมให้มัคคุเทศก์เป็นคนในพื้นที่และมีส่วนร่วมในการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว
- 3) ด้านการส่งเสริมการตลาดและบริการนำเที่ยว ประชาชนและหน่วยงานต่างๆมีความร่วมมือและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวให้แก่ นักท่องเที่ยวรู้จักและสนใจเข้ามาเยี่ยมชมเยือนพื้นที่ศึกษามากขึ้น ชุมชนต้องมีการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ชุมชนต้องมีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว โยศึกษาเรื่องการตลาดการท่องเที่ยว มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด มีการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการตลาดเกี่ยวกับธุรกิจการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการขายสินค้าและบริการให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการที่ดำเนินการ โดยคนในพื้นที่ นอกจากนี้ในการส่งเสริมการตลาดและการบริการนำเที่ยวนั้น ควรมีการจัดการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว มีการประเมินผลความพึงพอใจและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึง

ความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ
ประเมินผล

- 4) ด้านการจัดการและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการ การมีส่วนร่วมของชุมชน
ในด้านการจัดการและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการจากการศึกษาพบว่า
ชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใน
เรื่องการให้ข้อมูลความต้องการ ความคิดเห็น และปัญหา ของโครงสร้างพื้นฐานและ
การบริการการท่องเที่ยว โดยประชาชนต้องมีการรับทราบข้อมูลการจัดการและพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานและการบริการการท่องเที่ยวจากเทศบาลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ความ
ร่วมมือระหว่างเทศบาลกับชุมชนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการและพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานและบริการในพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดการจัดการและการพัฒนา ตอบสนองต่อ
ความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ด้านการส่งเสริมการลงทุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้าน
การส่งเสริมการลงทุนการท่องเที่ยวพบว่าควรมีการจัดการสนับสนุนการจัดตั้งการ
รวมตัวของประชาชนในชุมชนเพื่อการลงทุน มีการบริหารดำเนินการเพื่อเสริมสร้าง
รายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยมีประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ในการขอ
ความช่วยเหลือด้านการระดมทุนในการลงทุนดำเนินการธุรกิจเพื่อการท่องเที่ยว
และประสานงานเพื่อความช่วยเหลือด้านการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภาครัฐควรมี
การจัดอบรมแนะนำการลงทุนและการบริการการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนหรือประชาชน
ที่สนใจ ชุมชนในพื้นที่ที่มีความเห็นว่าจะควรมีการร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจ
ท่องเที่ยวแต่ละประเภท เพื่อสร้างมาตรฐานแก่ผู้ประกอบการและเพื่อไม่ให้เกิดการขัด
ผลประโยชน์ด้านการลงทุน

จากการกำหนดแนวทางทั้ง 6 ด้านดังกล่าวสามารถสรุปแนวทางซึ่งนำไปสู่โครงการ
การปฏิบัติการและแสดงผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำแนวทางไปปฏิบัติดังตารางที่ 7.1 แนวทางการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

ตารางที่ 7.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

การจัดการ ท่องเที่ยวโดย ชุมชน	แนวทางการพัฒนา	โครงการ/แผนปฏิบัติการ	ผู้นำแผนไปปฏิบัติ
1.ด้านการจัดการ ทรัพยากรการ ท่องเที่ยวและ สิ่งแวดล้อม	แผนงานการอนุรักษ์และ ฟื้นฟูทรัพยากรการ ท่องเที่ยวในพื้นที่	อนุรักษ์อาคารริมน้ำ	ชุมชน, เทศบาล, กลุ่มที่ พัก รีสอร์ทและ โฮมสเตย์
		ปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ศึกษา	เทศบาล, องค์กรส่วน ท้องถิ่น, ชุมชน, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	แผนงานการจัดการ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่	ควบคุมการใช้โฟมและ ถุงพลาสติก	ชมรมแพงลอย, แม่ค้า ในเรือ, ร้านค้าในพื้นที่
		จัด โครงการลดปัญหาขยะ	สถาบันการศึกษา, นักวิชาการ, จังหวัด, ชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 7.1 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

2.ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	แผนการพัฒนการท่องเที่ยวโดยชุมชน	จัดตั้งองค์กรหรือตัวแทนชาวบ้านในการเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น, หอการค้า
		ส่งเสริมผู้นำชุมชนให้เป็นแกนนำในการกระตุ้นให้ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน	ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น
		ส่งเสริมให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น
3.ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว	แผนการพัฒนาโครงข่ายการเดินทางเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว	การสร้างโครงข่ายการท่องเที่ยวแบบครบวงจร	เทศบาล, องค์กร, ชุมชนบริหารส่วนท้องถิ่น
		จัดโครงการปรับปรุงท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว	เทศบาล, องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น, ชุมชน, กลุ่มบริการท่องเที่ยวทางน้ำ
		จัดสร้างพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการเกี่ยวกับโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่	เทศบาล, ชุมชน

ตารางที่ 7.1 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

		จัดโครงการสร้างทาง จักรยานในพื้นที่	เทศบาล, องค์กร บริหารส่วนท้องถิ่น
		จัดสร้างสื่อหรือคู่มือการ เดินทางและโครงข่ายการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน	สถาบันการศึกษา, นักวิชาการ, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น, องค์กรเอกชน
	แผนการพัฒนาและ จัดการสาธารณูปโภค สาธารณูปการและ โครงสร้างพื้นฐาน	สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อจัดการการบริการ ท่องเที่ยว	ชุมชน, ผู้นำชุมชน, กลุ่มองค์กรของ ประชาชนท้องถิ่นที่ รวมตัวกันเพื่อการ ท่องเที่ยว, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น
		จัดตั้งศูนย์บริการการ ท่องเที่ยวในพื้นที่	เทศบาล, องค์กร บริหารส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 7.1 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

4.ด้านการให้ การศึกษาและ สร้างจิตสำนึกแก่ ประชาชนและ เยาวชน	แผนการสร้างจิตสำนึก และความรู้	จัด โครงการอบรมความรู้ เชิงวิชาการเกี่ยวกับ เอกลักษณ์ของพื้นที่	สถาบันการศึกษา, นักวิชาการ, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น
		จัด โครงการอบรม มัคคุเทศก์การท่องเที่ยว เที่ยวให้กับเยาวชนและผู้ สนใจ รวมไปถึงผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยว	โรงเรียนวัดอัมพวันฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน
		กิจกรรมการประกวด ภาพวาด ภาพถ่าย หรือ สื่อ ต่างๆ เกี่ยวกับเอกลักษณ์ ของพื้นที่	สถาบันการศึกษา, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน
		กิจกรรมส่งเสริมพิเศษช่วง ปิดภาคเรียนเพื่อให้ความรู้ แก่เยาวชน	สถาบันการศึกษา, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน
		จัด โครงการความร่วมมือ ระหว่างชุมชนและกลุ่ม กิจกรรมต่างๆ หรือชมรม ต่างๆ เช่น กลุ่มศิลปิน ชมรมคนก ชมรมนักร้อง รักษาระรรมชาติ เป็นต้น	สถาบันการศึกษา, นักวิชาการ, การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น ชมรมม กลุ่มกิจกรรม

ตารางที่ 7.1 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

		จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนและข้อมูลที่สำคัญเอกลักษณ์ของพื้นที่	สถาบันการศึกษา, นักวิชาการ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น
5.ด้านการส่งเสริมการตลาดและนำเที่ยว	แผนจัดทำแผนการส่งเสริมการตลาดของการท่องเที่ยว	จัดกิจกรรมตลาดเพื่อนำผู้ผลิตพบปะผู้บริโภค เช่น การจัดงานผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เทศกาลลินจี่ เป็นต้น	ผู้ผลิต ชาวสวน, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, เทศบาล
	แผนการส่งเสริมการท่องเที่ยว	จัดโปรแกรมทัวร์ท่องเที่ยว จัด โครงข่ายการท่องเที่ยวแบบครบวงจร	ชุมชน, กลุ่มบริการท่องเที่ยวทางน้ำ, เรือนำเที่ยว, กลุ่มที่พักรีสอร์ตและโฮมสเตย์
		เผยแพร่เอกลักษณ์และจุดเด่นของการท่องเที่ยวในพื้นที่	สถาบันการศึกษา, องค์กรสื่อสารมวลชนต่างๆ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, เทศบาล, ชุมชน

ตารางที่ 7.1 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบริเวณพื้นที่ศึกษา

6.ด้านการส่งเสริมการลงทุน	แผนการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน	จัดงบประมาณในการส่งเสริมการลงทุนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและจัดหางบประมาณสนับสนุนจากแหล่งต่างๆ	กรรมการพัฒนาชุมชน, เทศบาล, องค์กรส่วนท้องถิ่น, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	แผนการสนับสนุนการลงทุนของชุมชนในธุรกิจขนาดย่อมเพื่อการท่องเที่ยว	จัดตั้งกลุ่มธุรกิจที่พัก รีสอร์ทและโฮมสเตย์	เทศบาล, จังหวัด, ชุมชน, ผู้ประกอบการ
		จัดตั้งกลุ่มเรือบริการท่องเที่ยว	เทศบาล, จังหวัด, ชุมชน, ผู้ประกอบการ
		จัดตั้งกลุ่มผู้ค้าขายทางเรือ	เทศบาล, จังหวัด, ชุมชน, ผู้ประกอบการ
		จัดตั้งกลุ่มผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	เทศบาล, จังหวัด, ชุมชน, ผู้ประกอบการ
		จัดตั้งกลุ่มธุรกิจนำเที่ยว	เทศบาล, จังหวัด, ชุมชน, ผู้ประกอบการ

7.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเพื่อการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริเวณพื้นที่ศึกษา เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้น เพื่อทราบถึงศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ และการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้กรอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการเสนอแนะนโยบายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การนำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปใช้ในพื้นที่ต้องมีการศึกษาความสัมพันธ์ในพื้นที่อย่างละเอียด โดยเฉพาะการใช้ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น ต้องศึกษาอย่างละเอียด ทั้งนี้จึงเสนอแนะแนวทางการศึกษาด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อส่งเสริมการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ ดังนี้

1) ศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่ศึกษาโดยละเอียด เพื่อสามารถกำหนดค่ามาตรฐานชี้วัดคุณภาพและการเปลี่ยนแปลงของสภาพ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อจัดการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นให้เกิดผลกระทบทางลบน้อยที่สุด

2) ศึกษารายละเอียดในการจัดโครงการหรือวางแผน โครงการพัฒนาตามแนวทางการเสนอแนะ ต้องมีการวิเคราะห์โดยละเอียดจากสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงานและงบประมาณการดำเนินงานที่เหมาะสมและมีการจัดการตามแนวทางอย่างมีประสิทธิภาพ

- 3) การพัฒนาต้องจัดการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแนวทางพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาที่กำหนดขึ้น